

การศึกษาดำเนินงานทางวิชาการในสถานศึกษา  
ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดกรมอาชีวศึกษา



นางสาวเกสณี ชิวปรีชา

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต  
สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาลัทธิสุตร ภาควิชาบริหารการศึกษา  
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
ปีการศึกษา 2540  
ISBN 974-638-438-4  
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A STUDY OF THE OPERATION OF ACADEMIC TASKS  
IN ROYAL AWARDED INSTITUTIONS UNDER THE JURISDICTION  
OF THE DEPARTMENT OF VOCATIONAL EDUCATION**



**Miss Kasinee Chitwapeechea**

**สถาบันวิทยบริการ**  
**จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**  
**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements  
for the Degree of Master of Education in Supervision and Curriculum Development**

**Department of Educational Administration**

**Graduate School**

**Chulalongkorn University**

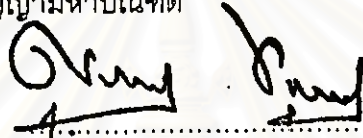
**Academic Year 1997**

**ISBN 974-638-438-4**

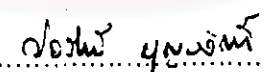
หัวข้อวิทยานิพนธ์      การศึกษาการดำเนินงานทางวิชาการในสถานศึกษา ที่ได้รับรางวัล  
พระราชทาน ล้ำกัດกรรมอาชีวศึกษา  
โดย                              นางสาวเกลิณี ชิวปรีชา  
ภาควิชา                        บริหารการศึกษา  
อาจารย์ที่ปรึกษา        รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด


---


บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง  
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

  
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย  
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

  
..... ประธานกรรมการ  
(รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

  
..... อาจารย์ที่ปรึกษา  
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด)

  
..... กรรมการ  
(รองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

นางสาวเกลิณี ชิวปรีชา : การศึกษาการดำเนินงานทางวิชาการในสถานศึกษาที่ได้รับรางวัล  
พระราชทาน สังกัดกรมอาชีวศึกษา (A STUDY OF THE OPERATION OF ACADEMIC TASKS IN  
ROYAL AWARDED INSTITUTIONS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF  
VOCATIONAL EDUCATION)

อ.ที่ปรึกษา : รศ. ดร. บุญมี เณรยอด ; 188 หน้า. ISBN 974 - 638 - 438 - 4.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานทางวิชาการในสถานศึกษา  
ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดกรมอาชีวศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบวิเคราะห์  
เอกสาร ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าคณะวิชา  
หรือแผนกวิชา วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีการดำเนินงานทางวิชาการ ดังนี้ 1) การบริหารงานวิชาการให้สอดคล้อง  
กับหลักการและจุดหมายของหลักสูตร มีการกำหนดนโยบายการดำเนินงานทางวิชาการ ประชุมปฏิบัติ  
การจัดทำแผนปฏิบัติงานวิชาการ และปฏิทินปฏิบัติงานวิชาการ มีการติดตามผลการปฏิบัติงาน โดยผู้ปฏิบัติ  
รายงานตามสายการบังคับบัญชา และผู้บริหารตรวจเยี่ยมด้วยตนเอง 2) การจัดบุคลากรตรงตามหน้าที่ จัด  
ตามวุฒิการศึกษา ความสามารถ และประสบการณ์ ประเมินผลจากการรายงานและพิจารณาจากผลการ  
ปฏิบัติงาน 3) การพัฒนาบุคลากร มีการจัดนิเทศ อบรม สัมมนา และมีกปฏิบัติกรในสถานศึกษา ส่งเสริม  
ให้อาจารย์ไปศึกษาดูงานหรือศึกษาต่อ 4) การจัดสื่อการเรียนการสอน มีการจัดหา ผลิต และนำเทคโนโลยี  
ใหม่ ๆ มาใช้ 5) การจัดบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน จัดบริการแนะแนวและห้องสมุด มีอาคารสถานที่  
ที่เพียงพอ สะอาดร่มรื่นเป็นระเบียบสวยงาม 6) การจัดการเรียนการสอน มีการเตรียมการสอน ส่งผู้เรียนไป  
ศึกษาหรือฝึกงานในสถานประกอบการ ประเมินผลจากการเขียนชิ้นเรียนและจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน  
7) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จัดตามความต้องการของผู้เรียนและความพร้อมของสถานศึกษาและให้ผู้  
ปฏิบัติรายงานผล 8) การวัดผลและประเมินผล ใช้วิธีการวัดผลหลาย ๆ วิธีให้เหมาะสมกับสิ่งที่จะวัด จัดทำ  
สถิติข้อมูล จัดทำคลังข้อสอบ นำผลการวัดผลและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและวิธี  
การวัดผลและประเมินผล

ปัญหาการดำเนินงานทางวิชาการของสถานศึกษาส่วนใหญ่ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนไม่สามารถปฏิบัติ  
ตามนโยบายการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ สื่อและวัสดุอุปกรณ์การเรียนการ  
สอนไม่เพียงพอ ไม่สามารถจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียน และขาด  
บุคลากร

ภาควิชา .....บริหารการศึกษา.....  
สาขาวิชา .....นิเทศการศึกษาและพัฒนาศึกษา.....  
ปีการศึกษา .....2540.....

ลายมือชื่อนิติกร .....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

# 3970154127 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD: OPERATION / ACADEMIC TASKS / ROYAL AWARDED INSTITUTIONS

KASINEE CHIWAPREECHA : A STUDY OF THE OPERATION OF ACADEMIC TASKS IN ROYAL AWARDED INSTITUTIONS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF VOCATIONAL EDUCATION

THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. BOONMEE NENYOD, Ed.D. 188 pp. ISBN 9784-638-438-4

The purposes of this research were to study state and problems of the operation of academic tasks in Royal awarded institution under the Jurisdiction of Department of Vocational Education. Population were the school's administrators, academic assitant administrators, and department heads. The research instruments consisted of the semi-structured interview sheets and document Analysis sheets, frequency and percentage.

Research findings were as follows :

The majority of these institutions 1) were academically administered to meet the principles and objectives of the curriculum by which academic policies were set up so as workshops on operational plans were academic action plans and organized, follow-up techniques were reported according to line of command and administrators visits; 2) assigned teacher regarding their educational background and experiences evaluated performance through reports and their performance; 3) developed the teachers capabilities by arranging supervisions, training programs seminar and workshops within institutions and further their studies; 4) provided instructional aids for teachers and encouraged them to produce their own instructional aids and apply new technology in teaching; 5) provided guidance services and library; buildings and plants were kept clean, and pleasant; 6) required teachers to prepare lesson plans also students were required to practice their apprenticeships, instructional achievements were evaluated through classroom visitation and learning achievements; 7) provided extra curricula activities with regard to the learners' needs and the institutions' readiness and followed up the outcome through teachers' reports; 8) encourage teachers to applied different measurement methods according to learning objectives, and their results were used for instructional improvement.

Regarding the problems of the operation of academic tasks by most of these institutions were the teachers' performance could not cope up with policies; there were insufficient instructional medias; the extra curricula activities were not met the learners' needs; and finally, there were inadequate amount of teachers.

ภาควิชา บริหารการศึกษา

สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาลึกสุด

ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม



## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์  
รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เณรยอด ซึ่งได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไข  
ข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

เนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้ บางส่วนได้รับการอุดหนุนจากบัณฑิตวิทยาลัย ผู้วิจัย  
ขอขอบคุนบัณฑิตวิทยาลัยที่มอบทุนจำนวนหนึ่งเพื่อสนับสนุนงานวิจัยนี้

ท้ายนี้ ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณมารดาและพี่ ที่คอยช่วยเหลือส่งเสริมและให้กำลังใจ  
จนสำเร็จการศึกษา

เกสณี ชิวปรีชา

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## สารบัญ

|   | หน้า |
|---|------|
| บทคัดย่อภาษาไทย .....   | ง    |
| บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....                                       | จ    |
| กิตติกรรมประกาศ .....   | ฉ    |
| สารบัญตาราง .....   | ณ    |
| บทที่   |      |
| 1. บทนำ.....  | 1    |
| ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....                           | 1    |
| วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....                                  | 4    |
| ขอบเขตการวิจัย.....   | 4    |
| คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย .....                            | 5    |
| ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....                             | 6    |
| 2. ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....         | 7    |
| งานวิชาการ.....   | 8    |
| ความหมายของงานวิชาการ.....                                    | 8    |
| ความสำคัญของงานวิชาการ.....                                   | 9    |
| ขอบเขตของงานวิชาการ.....                                      | 10   |
| ขอบเขตการดำเนินงานทางวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา   | 13   |
| การบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับหลักการและจุดหมายของหลักสูตร | 15   |
| การจัดบุคลากรตรงตามหน้าที่.....                               | 18   |
| การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา.....                              | 21   |
| การจัดสื่อการเรียนการสอน.....                                 | 21   |
| การจัดบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน.....                  | 26   |
| การจัดการเรียนการสอน.....                                     | 26   |
| การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....                               | 27   |
| การดำเนินการด้านการวัดและประเมินผล.....                       | 30   |

สารบัญ (ต่อ)

|  | หน้า       |
|--|------------|
| การจัดการอาชีวศึกษา.....                                     | 34         |
| การประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน.....              | 37         |
| <b>บทที่</b>   |            |
| <b>3</b> วิธีการดำเนินการวิจัย.....                          | <b>40</b>  |
| วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....                                 | 40         |
| ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....                                 | 40         |
| เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....                              | 41         |
| การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....                      | 42         |
| การเก็บรวบรวมข้อมูล.....                                     | 42         |
| การวิเคราะห์ข้อมูล.....                                      | 43         |
| <b>4</b> ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....                           | <b>44</b>  |
| ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์.....                       | 44         |
| ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการดำเนินงานทางวิชาการของสถานศึกษา      | 50         |
| ตอนที่ 3 ข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานทาง |            |
| วิชาการของสถานศึกษา.....                                     | 124        |
| <b>5</b> สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....           | <b>132</b> |
| สรุปผลการวิจัย.....  | 132        |
| อภิปรายผลการวิจัย.....                                       | 140        |
| ข้อเสนอแนะ.....  | 153        |
| รายการอ้างอิง.....   | 155        |
| ภาคผนวก.....   | 158        |
| ประวัติผู้วิจัย.....   | 188        |



## สารบัญตาราง

| ตารางที่ | หน้า   |
|----------|--|
| 1        | จำนวนผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามสถานศึกษา..... 41   |
| 2        | จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์..... 43  |
| 3        | สถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา..... 45   |
| 4        | สถานภาพของผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ..... 47  |
| 5        | สถานภาพของหัวหน้าคณะวิชา / แผนกวิชา..... 49  |
| 6        | ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับหลักการและจุดหมายของหลักสูตร ..... 52                 |
| 7        | ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการจัดบุคลากรตรงตามหน้าที่ ..... 56  |
| 8        | ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ..... 58  |
| 9        | ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านจัดสื่อการเรียนการสอน ..... 61   |
| 10       | ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการจัดบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน..... 63  |
| 11       | ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอน ..... 65  |
| 12       | ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร..... 67  |
| 13       | ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการวัดผลและประเมิน..... 69   |
| 14       | ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับภาระดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับหลักการและจุดหมายของหลักสูตร ..... 71 |

สารบัญตาราง (ต่อ)

| ตารางที่   | หน้า |
|--|------|
| 15 ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับสภาพ<br>การดำเนินงานด้านการจัดบุคลากรตรงตามหน้าที่.....                          | 74   |
| 16 ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับสภาพ<br>การดำเนินงานด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา .....                           | 76   |
| 17 ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับสภาพ<br>การดำเนินงานด้านจัดสื่อการเรียนการสอน.....                               | 80   |
| 18 ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับสภาพ<br>การดำเนินงานด้านการจัดบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน.....             | 84   |
| 19 ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับสภาพ<br>การดำเนินงานด้านจัดการเรียนการสอน .....                                  | 86   |
| 20 ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับสภาพ<br>การดำเนินงานด้านจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร .....                            | 88   |
| 21 ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ช่วยบริหารสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับสภาพ<br>การดำเนินงานด้านการวัดผลและประเมินผล.....                                   | 91   |
| 22 ข้อมูลการสัมภาษณ์ หัวหน้าคณะวิชา / แผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน<br>ด้านการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับหลักการและจุดหมายของหลักสูตร...94 | 94   |
| 23 ข้อมูลการสัมภาษณ์ หัวหน้าคณะวิชา / แผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน<br>ด้านการจัดบุคลากรตรงตามหน้าที่ .....                                   | 96   |
| 24 ข้อมูลการสัมภาษณ์หัวหน้าคณะวิชา / แผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน<br>ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา.....                                    | 97   |
| 25 ข้อมูลการสัมภาษณ์ หัวหน้าคณะวิชา / แผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน<br>ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน .....                                     | 98   |
| 26 ข้อมูลการสัมภาษณ์หัวหน้าคณะวิชา / แผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน<br>ด้านการจัดบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน .....                       | 100  |

## สารบัญตาราง (ต่อ)

| ตารางที่ | หน้า   |
|----------|--|
| 27       | ข้อมูลการสัมภาษณ์หัวหน้าคณะวิชา / แผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอน ..... 102       |
| 28       | ข้อมูลการสัมภาษณ์หัวหน้าคณะวิชา / แผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ..... 104 |
| 29       | ข้อมูลการสัมภาษณ์หัวหน้าคณะวิชา / แผนกวิชา เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการวัดผลและประเมินผล ..... 107       |
| 30       | ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับหลักการและจุดหมายของหลักสูตร ..... 109  |
| 31       | ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดบุคลากรตรงตามหน้าที่..... 111                                      |
| 32       | ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา... 113                                       |
| 33       | ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน..... 115  |
| 34       | ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดบริการเพื่อสนับสนุน การเรียนการสอน..... 117                        |
| 35       | ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอน..... 119  |
| 36       | ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร..... 121                                      |
| 37       | ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานด้านการวัดผลและประเมินผล..... 123  |
| 38       | ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานทางวิชาการของสถานศึกษา 125                                      |

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย